

Omurilik Yaralanmalı Hastalarda Antikolinergik Tedavinin Nörojenik Mesane Disfonksiyonu Üzerine Etkisi

The Effect of Anticholinergic Drugs on Neurogenic Bladder Dysfunction in Spinal Cord Injured Patients

Berkan REŞORLU, Hatice REŞORLU*

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Üroloji Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

*İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Kliniği, İzmir, Türkiye

Sayın Editör,

Dr. Berrin Gündüz ve ark.'nın (1) derginizin Haziran 2006 sayısında yayınlanan "Omurilik Yaralanmalı Hastalarda Antikolinergik Tedavinin Nörojenik Mesane Disfonksiyonu Üzerine Etkisi" adlı yazılarını büyük bir ilgi ve merakla okuduk. Çalışmada tek bir antikolinergik ilacın etkinliğinin yerine farklı antikolinergik ilaçların (Tolterodin Tartarat, Oksibutinin, Trospiyum Klorür vb) etkinliğinin, yan etkilerinin ve hasta uyumunun tartışılması yazıyı daha ilgi çekici ve öğretici yapacaktır. Bilindiği üzere omurilik yaralanmalı (OY) hastaların mortalite ve morbiditesini etkileyen en önemli komplikasyonlardan biri nörojenik mesanedir. Özellikle temiz aralıklı kataterizasyonun (TAK) yaygın olarak kullanıma girmesine kadar olan dönemde üriner enfeksiyonlar, mesane taşı ve böbrek yetmezliği gibi üriner komplikasyonlar bu hastalar için en önemli mortalite ve morbidite nedeni olmuştur (2). Nörojenik mesane rehabilitasyonunda amaç; renal fonksiyonları koruyacak şekilde yeterli miktarda idrarın biriktirilebilmesi ve kabul edilebilir zamanlarda fizyolojik yapıya en uygun şekilde idrar çıkışının sağlanması şeklinde özetlenebilir. Spontan idrar yapması sağlanamayan OY hastalarda, uzun dönemde üst üriner sistemin etkilenmesini önleyen ve yaşam kalitesini yükselttiği düşünülen TAK, drenaj yöntemleri arasında bu hasta grubu için en uygun seçenek olarak benimsenmiştir. Ayrıca hem bu hastalarda sıklıkla saptanan detrusör aşırı aktivitesi ve detrusör sfinkter dissinergisine bağlı istemsiz kasılmaları inhibe etmek hem de mesane

kompliyansını arttırarak mesane kapasitesinin artmasını böylece üst üriner sistemin korunmasını sağlamak amacıyla antikolinergik ilaçlar kullanılmaktadır. Ancak antikolinergik ilaçların potansiyel yan etkileri olan ağız kuruluğu, bulanık görme, sersemlik hali, kabızlık, ateş, cilt kuruluğu, impotans gibi semptomlar hastanın ilaç kullanımını bırakmasına, yaşam kalitesinin düşmesine neden olmaktadır. Mevcut bilgilere bakıldığında muskarinik reseptörler M 1-5 arasında alt tiplere ayrılmaktadır ve mesane adalesinde M2 ve M3 alt tiplerinden oluşan bir miks yapı görülmektedir. Alt üriner sistem disfonksiyonlarında ilaç tedavisinin önünde görülen en önemli engel ise üroselektivitedir. Yan etkilerin en büyük nedeni de yine üroselektif bir ajanın olmamasıdır. Physicians' Desk Reference (2000) incelendiğinde; günde 2 kez 2 mg tolterodin ve 5-30 mg uzun etkili oksibutinin karşılaştırılması sonunda ağız kuruluğu ve konstipasyon gibi yan etkiler oksibutininde daha yüksek bulunulmuştur. Tolterodin lipofilitesinin daha düşük olması bu nedenle santral sinir sistemine daha az geçmesi nedeniyle bilişsel yan etkileri daha az olduğu ifade edilmiştir (3). Madersbacher ve ark.'nın (4) OY olan hastalarda trospiyum ile yaptığı bir diğer çalışmada bu ilacın oksibutinin kadar etkin olduğunu ve daha az yan etkiye neden olduğunu bildirmişlerdir. OY hastalarda TAK ile birlikte bir yeni bir çığır açılmış ve bu hastaların mesane rehabilitasyonunda çok önemli bir noktaya gelinmiştir, gelecekte bir çok üroselektif ajanın ortaya çıkışıyla birlikte farmakolojik olarak terapötik etkinliğin ve tolerabilitenin artacağı kesindir.

Kaynaklar

1. Gündüz B, Erhan B, Lakşe E, Akyürek B, Elbaşı N. Omurilik yaralanmalı hastalarda antikolinerjik tedavinin nörojenik mesane disfonksiyonu üzerine etkisi. Türk Fiz Tıp Rehab Derg 2006;52:48-50.
2. Chang SM, Hou CL, Dong DQ, Zhang H. Urologic status of 74 spinal cord injury patients from the 1976 Tangshan earthquake, and man-
aged for over 20 years using the Crede maneuver. Spinal Cord 2000;38:552-4.
3. Physicians' Desk Reference, 54th ed. Montvale, NJ, Medical Economics, 2000.
4. Madersbacher H, Stohrer M, Richter R, Burgdorfer H, Hachen HJ, Murtz G. Trosipium chloride versus oxybutynin: a randomized, double-blind, multicentre trial in the treatment of detrusor hyperreflexia. Br J Urol 1995;75:452-6.

Yazarların Yanıtı

Yazarlara çalışmamıza gösterdikleri ilgileri ve önerileri için teşekkür ediyoruz. Omurilik yaralanması sonrası nörojen mesane gelişen hastalarda ürodinamik inceleme sonrası detrüör aktivitesinin baskılanması için antikolinerjik ilaçlar sıklıkla kullanılmaktadır. Bu çalışmadaki amacımız klinikte etkinliğini gördüğümüz bu ilaçların etkisini ürodinamik inceleme ile de değerlendirmek ve kontrol grubu ile karşılaştırmaktır. Çalışma retrospektif olarak planlandığından ilaç seçimi yapılamadı; hastaların oksibütinin hidroklorür kullanıyor olmaları nedeni ile bu ilaç çalışıldı. Diğer ilaçları kullanan hasta sayıları yeterli olmadığından çalışma protokolüne alınmadı. Son yıllarda tolteradin l-tartarat ve

trosipium klorür ile tecrübemizde artması ile birlikte bazı hastalarda özellikle tolteradin kullanımı ile yeterli yanıt alınmaması nedeni ile oksibütinin hidroklorürü tercih etmekteyiz; bu sizlerle paylaşmak istediğimiz bir klinik gözlemimiz. Detrüör aktivitesini baskılamada kullandığımız tüm ilaçların etkinlik ve tolerabilitelerinin prospektif bir çalışma ile değerlendirilmesi ve karşılaştırılmasının klinik pratiğimizde hasta için uygun ilaç seçiminde bize yardımcı olacağı fikrine biz de katılıyoruz.

**Berrin Gündüz, Belgin Erhan, Emre Lakşe,
Bora Akyürek, Nurgül Elbaşı.**
SB 70. Yıl Fizik Tedavi Rehabilitasyon
Eğitim ve Araştırma Hastanesi, 1. FTR Kliniği,
İstanbul, Türkiye